

været, tror jeg, god Anledning til at gøre det allerede tidligere. Jeg skal imidlertid ikke komme tilbage til disse Kontrover, som jo mange Gange er blevet behandlet i den høje Rigsdag; men naar i Finansaaret 1919—20 Indkomst- og Formueskatten indbragte 325 Mill. Kr., medens jeg for Finansaaret 1924—25 kun har turdet budgettere den til et Beløb af 124½ Mill. Kr., vil det ærede Medlem derigennem se udtrykt ganske kort, hvor overordentlig store Vanskeligheder den nuværende Regering har haft at kæmpe imod gennem den stærke Indtægtsformindskelse. Det ærede Medlem vil sige, at saa har vi forøget de indirekte Afgifter i høj Grad. Ja, men det har dog ikke forslaaet mere, end at medens den samlede Skatteindtægt i 1919—20 var 575 Mill. Kr., er den samlede Skatteindtægt for 1924—25 — selv efter at disse nye Skatter er naaet til i det væsentlige at øve deres Virkning — dog ikke anslaaet til mere end 391 Mill. Kr. Dette viser tilstrækkelig tydeligt en af de store Hovedvanskeligheder, den nuværende Regering har haft at kæmpe med, dette nemlig, at den Grundpille, paa hvilken hele den radikale Økonomi havde bygget, sank saaledes sammen og maatte synke sammen, thi et Udbytte af Formue- og Indkomstskatten paa saa stort et Beløb som 325 Mill. Kr. kunde kun tænkes i en Periode som den, hvori det fremkom, kunde kun tænkes tilvejebragt gennem Merindkomstskatten, der ikke kunde bevares som permanent Skat, og kun gennem de uhyre høje Indtægter, som den Gang forefandtes.

Den anden store Hovedvanskelighed, vi havde at kæmpe imod, var den at bære Byrden af den Lovgivning og hele den Samfundstilstand, som var skabt af den radikale Regering. Det ærede Medlem bebrejdede mig, at jeg ikke efterlod ham en større Arv i Form af Kassebeholdning, den Gang jeg i sin Tid, i 1913, fratraadte, og han tiltraadte. Det har en forholdsvis ringe Betydning, om der er en større eller mindre Kassebeholdning, naar man tiltræder som Finansminister. Det, der har Betydning, er, om Skattesystemet er ordnet saaledes, om den sociale Lovgivning er formet saaledes, og de sociale Forhold ligger saaledes, at der kan administreres med de Midler, der er til Raadighed. Og det var netop Hovedulykken — det gaar det ærede Medlem fuldstændig udenom, men det er Kærnen i Sagen —, at vi forefandt en Arbejdsordning i Statsvirksomhederne, vi forefandt en Lovgivning paa de forskellige Omraader, Arbejdsløshedslovgivningen, Tilskudslovgivning af forskellig Art, en Lovgivning kort sagt, som endnu

i det sidste Finansaar, hvor den radikale Regering sad, 1919—20, langt fra havde udfoldet sine fulde Virkninger; selve Tjenestemandsløven, som gav saa betydeligt forøgede Udgifter, virkede jo kun for det halve af dette Finansaar. De efterlod os en Lovgivning, som den Gang, da Verdenskonjunkturerne slog om, og den store Arbejdsløshed kom, var fuldstændig ødelæggende for enhver sund Finanshusholdning; de efterlod os en Befolkning, som var vant til at blive forsørgt af Staten paa de forskellige Omraader, vant til Tilskud og Hjælp paa alle Leder og Kanter, og hvis private Erhvervsvillie var i høj Grad svækket gennem hele denne Lovgivning; de efterlod os et Skattesystem, som overvejende hvilede paa Oppustning af Formue og Indtægt, der nødvendigvis maatte synke sammen i det Øjeblik, hvor Verdenskonjunkturerne vendte, og de efterlod os en Ordning af Lovgivningen og Arbejdsforholdene, som maatte medføre et kolossalt Underskud i Statsvirksomhederne. Det var denne Arv, de efterlod os, og det var en overmaade kostbar Arv. Det er det: at have klaret sig nogenlunde ud af denne Arv — ved Siden af de store Udgifter til Sønderjyllands Generhvervelse —, der har voldt de finansielle Vanskeligheder og de store Underskud i disse Aar, og som har nødvendiggjort Statslaanene, men som vi nu i det væsentlige har arbejdet os ud af.

Det ærede Medlem mente, at jeg med Blusel maatte se paa den ringe Medgift, jeg bragte ham, da han i 1913 overtog Finanserne. Men jeg efterlod dog det ærede Medlem een Ting, som han burde have været mere taknemmelig for, end han var, noget, som jeg desværre ikke kunde være det ærede Medlem taknemmelig for, da han gik bort; jeg efterlod ham et sundt Skattesystem og en sund Udgiftslovgivning, saaledes at naar Skattesystemet virkede, og naar den sociale og hele øvrige Lovgivning virkede, kunde det løbe rundt — som det jo ogsaa viste sig, at det løb rundt i 1913—14, det første Aar, da den radikal-socialdemokratiske Regering administrerede, og endnu administrerede paa den Skatteordning og den Lovgivning og de Samfundsforhold, som den arvede fra sin Forgænger. Hvis det ærede Medlem havde efterladt mig en lignende Arv, en Lovgivning, saa jeg, naar jeg ikke forandrede noget ved den — og den radikale Regering forandrede ikke noget ved Ministeriet Berntsens Lovgivning det første Aar —, kunde have haft Balance, ligesom det ærede Medlem havde det i 1913—14, vilde jeg ikke forlange mere af ham, saa vilde jeg ikke forlange, at der skulde ligge rige Skatte